

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veikslių programa

„ŠVIETIMO SISTEMOS STEBĖSENOS VEIKLŲ VADOVO PARENGIMAS“

SANTRAUKA

Jungtinės veiklos pagrindu veikianti ūkio subjektų grupė, sudaryta iš VšĮ „Konkurencingumo plėtotos centras“, UAB „Kvalitetas“ ir Mykolas Romeris universiteto, bei subteikėjas VšĮ „Regionų socialinės ekonomikos centras“, Nacionalinės švietimo agentūros užsakymu parengė švietimo sistemos stebėsenos veiklų vadovą (dokumentą), padedantį NŠA kokybiškai ir veiksmingai atlikti švietimo sistemos stebėsenos veiklas nacionaliniu lygmeniu, įskaitant švietimo sistemos stebėseną nacionaliniu lygmeniu atliekančio centro modelį.

Šis tikslas įgyvendinamas pagal Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis finansuojamą projektą „Profesinio mokymo ir mokymosi visą gyvenimą informacinių sistemų ir registrų plėtra“ (projekto kodas 09.4.1-ESFA-V-713-02-0001).

Vadovo parengimo procesas:

- 1) Lietuvos nacionaliniu lygmeniu atliekamą švietimo sistemos stebėseną nustatančių teisės aktų analizė;
- 2) NŠA organizacinės valdymo struktūros analizė;
- 3) NŠA administracijos ir darbuotojų, vykdančių švietimo sistemos stebėsenos veiklas, ir kitų organizacijų, atsakingų už švietimo sistemos stebėsenos nacionaliniu lygiu veiklų inicijavimą, organizavimą ir vykdymą atstovų, bei kitų suinteresuotųjų šalių apklausa;
- 4) švietimo sistemos stebėsenos produktų analizė;
- 5) švietimo ir kitų informacinių sistemų bei registrų analizė;

- 6) švietimo sistemos stebėseną nacionaliniu lygmeniu atliekančio centro veiklą perspektyvos iki 2027 metų analizė ir prognozė;
- 7) užsienio šalių organizacijų gerosios patirties stebėsenos srityje analizė;
- 8) Lietuvos organizacijų gerosios patirties stebėsenos srityje analizė;
- 9) kitų dokumentų ir informacijos šaltinių analizė;
- 10) teikėjo ekspertų komandos narių ekspertinis vertinimas, apibendrinimų, išvadų, planų, prognozių formulavimas, modeliavimas, rekomendacijos, remiantis profesine kompetencija.

Svarbiausi esamos Lietuvos Respublikos padėties nacionaliniu lygmeniu vykdant švietimo sistemos stebėsenos veiklas analizės apibendrinti rezultatai:

- 1) esama nacionalinio lygmens švietimo sistemos stebėsenos sąranga Lietuvoje yra išplėtota, tačiau turinti tobulinimo potencialą, kuris gali būti išnaudotas švietimo sistemos stebėseną nacionaliniu lygmeniu atliekančio centro įveiklinimu NŠA sudėtyje;
- 2) siūlytina peržiūrėti ir gerinti valstybės švietimo stebėsenos rodiklių susietumą ir integralumą su Lietuvos Respublikos strateginio lygmens planavimo dokumentais, įskaitant poveikio (efekto) rodiklių tobulinimo galimybes;
- 3) valstybės švietimo stebėsenos rodiklių sąrangoje dominuoja bendrojo ugdymo rodikliai, kitų švietimo lygmenų atžvilgiu. Siūlytina valstybės švietimo stebėsenos rodiklių sąrangą subalansuoti švietimo lygmenų atžvilgiu.

Pagrindinės apibendrintos analizuotų užsienio (Slovėnijos, Suomijos ir Estijos) institucijų gerosios patirtys švietimo sistemos stebėsenos srityje:

- 1) efektyvus suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimas švietimo sistemos stebėsenos veiklose;
- 2) įstaigų (agentūrų), orientuotų į švietimo sistemos stebėseną, veiklą stiprinimas, įskaitant efektyviai veikiančias tarybas, kurios aktyvios švietimo sistemos stebėsenos srities procesuose.

Pagrindinės apibendrintos analizuotų Lietuvos institucijų (Vyriausybės strateginės analizės centro, Lietuvos statistikos departamento, Valstybinė mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (įskaitant jai pavaldžių įstaigų)) gerosios patirtys stebėsenos srityje:

- 1) stebėsenos kokybės užtikrinimo, standartizavimo, automatizavimo ir duomenų atvėrimo iniciatyvos;
- 2) sisteminis užsakovų (tyrimų, analizių naudotojų) poreikių ir produktų panaudojimo bei pasitenkinimo tyrimas prieš ir po stebėsenos produktų parengimo;
- 3) informacinių sistemų ir registrų integracijos, atveriančios naujas stebėsenos galimybes.

Parengto Švietimo sistemos stebėseną nacionaliniu lygmeniu atliekančio centro modelio pagrindiniai parametrai (apimant centro modelį ir nacionaliniu lygmeniu švietimo sistemos stebėsenos veiklų perspektyvą iki 2027 m.):

- 1) NŠA sudėtyje (stiprinant esamą organizacinę valdymo struktūrą ir procesus) formuotinas Švietimo sistemos stebėsenas nacionaliniu lygmeniu atliekantis centras, identifikuojantis švietimo problemines sritis, teikiantis prognozes ir rekomendacijas, inovatyvius švietimo sprendimus ir siūlymus dėl jų įgyvendinimo švietimo politikos formuotojams;
- 2) sistemiškas visos švietimo sistemos stebėsenos vykdymas – proporcingai ir prioritetiškai apimant visas švietimo sistemos sritis;
- 3) orientacija į sisteminių švietimo valdymo subjektų poreikio informacijai tyrimą, grįžtamojo ryšio rinkimą dėl parengtų stebėsenos produktų kokybės ir panaudojamumo, taip pat papildomos švietimo valdymo subjektams skirtos komunikacijos, metodinės pagalbos ir konsultacijų vykdymas dėl stebėsenos produktų bei rekomenduojamų švietimo politikos sprendimų įgyvendinimo;
- 4) orientacija į bendradarbiavimo stiprinimą, tiek NŠA viduje tarp padalinių, tiek su suinteresuotosiomis šalimis;
- 5) prioritetas personalo (tyrėjų, analitikų, informacinių sistemų ir kitų sričių darbuotojų) valdymo tobulinimo sprendimams, susijusiems su kompetencijų ugdymu, motyvavimu bei kt.;
- 6) prioritetas informacinių sistemų, registru, duomenų atvėrimo ir kokybės, analitikos, e-paslaugų, „savitarnos“ ir susijusių sričių sprendimams;
- 7) „ad hoc“ darbo apimčių mažinimas.